

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

НАУКА І МОЛОДЬ У ХХІ СТОРІЧЧІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Всеукраїнської молодіжної науково-практичної
інтернет-конференції

(м. Полтава, 30 листопада 2022 року)

Полтава
2022

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ» (ПУЕТ)**

НАУКА І МОЛОДЬ У ХХІ СТОРІЧЧІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**Всеукраїнської молодіжної науково-практичної
інтернет-конференції**

(м. Полтава, 30 листопада 2022 року)

**Полтава
ПУЕТ
2022**

УДК 001:378-053.6(082)
НЗ4

Друкується відповідно до Наказів по університету № 172-Н від 05 вересня 2022 р. та № 238-Н від 30 листопада 2022 року.

Організаційний комітет конференції

Н. С. Педченко, голова організаційного комітету, д. е. н., професор, перший проректор ПУЕТ;
С. В. Гаркуша, д. т. н., професор, в. о. директора Навчально-наукового інституту міжнародної освіти ПУЕТ;

А. С. Ткаченко, к. т. н., доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;
В. Л. Шимановська, директор Навчально-наукового інституту заочно-дистанційного навчання ПУЕТ;

Т. П. Гудзь, д. е. н., професор, завідувач відділу аспірантури та докторантури ПУЕТ;

Н. І. Манжура, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.

Редакційна колегія

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д. і. н., професор, ректор ПУЕТ.

Заступник головного редактора – **Н. С. Педченко**, д. е. н., професор, перший проректор ПУЕТ.

Відповідальний секретар – **Н. І. Манжура**, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.

Відповідальні редактори

С. В. Гаркуша, д. т. н., професор, в. о. директора Навчально-наукового інституту міжнародної освіти ПУЕТ;

А. С. Ткаченко, к. т. н., доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;

В. Л. Шимановська, директор Навчально-наукового інституту заочно-дистанційного навчання ПУЕТ;

Т. П. Гудзь, д. е. н., професор, завідувач відділу аспірантури та докторантури ПУЕТ;

Л. М. Діденко, в. о. директора Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу ПУЕТ.

Наука і молодь у XXI сторіччі: збірник тез доповідей
НЗ4 Всеукраїнської молодіжної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 30 листопада 2022 року). – Полтава : ПУЕТ, 2022. – 167 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Текст укр. мовою.

ISBN 978-966-184-437-6

У збірнику представлено тези учасників Всеукраїнської молодіжної науково-практичної інтернет-конференції «Наука і молодь в XXI сторіччі» за тематичними напрямками: «Біотехнології та біоінженерія», «Економіка», «Маркетинг», «Інформатика та комп'ютерні науки», «Менеджмент і адміністрування», «Міжнародні економічні відносини», «Облік і аудит», «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. Публічні закупівлі», «Право», «Публічне управління та адміністрування», «Товарознавство», «Туризм», «Філологія», «Фінанси, банківська справа та страхування», «Харчові технології та інженерія», «Готельно-ресторанна та курортна справа».

УДК 001:378-053.6(082)

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.
Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПУЕТ заборонено.*

ISBN 978-966-184-437-6

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», 2022

СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ СУДДІВСЬКОЇ ЕТИКИ В УКРАЇНІ

В. В. Шокот, спеціальність Право, група ПР-401;

О. І. Вололовцева, викладач правових дисциплін, викладач вищої категорії

*Білгород-Дністровський економіко-правовий фаховий коледж
Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»*

Поняття «суддівська етика» має два значення: з одного боку, це різновид професійної етики, набір правил і норм поведінки, яких мають дотримуватися судді; з іншого боку вона розглядається як ціла галузь вчення про етику, що досліджує та розвиває спектр морально-етичних стосунків між суддею та учасниками судового процесу під час служби та поза службою.

Станом на сьогодні норми суддівської етики в Україні визначаються такими нормативно-правовими актами: Конституція України, Закон України «Про судоустрій і статус суддів», Кодекс суддівської етики.

Згідно ст. 58 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», питання етики суддів визначаються Кодексом суддівської етики, що затверджується з'їздом суддів України за пропозицією Ради суддів України. Чинний Кодекс судової етики був схвалений з'їздом суддів України 22 лютого 2013 року. Цей документ відіграє велику роль у регулюванні питань суддівської етики, визначає правила поведінки судді як у процесі здійснення правосуддя, так і в позаробочий час. Зазначений Кодекс суддівської етики встановлює доволі багато етичних вимог щодо поведінки суддів, але всі вони покликані зміцнити довіру громадян до суду, закріпити впевненість у чесності, незалежності, неупередженості та справедливості суду.

Останнім часом у зв'язку з проведенням судової реформи в Україні, розпочатої ще у 2014 році, виникло питання щодо оновлення Кодексу суддівської етики. Прихильники цієї ідеї обґрун-

товують її тим, що деякі статті Кодексу є застарілими, а інші потребують точкових змін. Найдискусійнішими статтями є: ст. 4 «щодо притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності, потребує приведення у відповідність до закону і практики застосування» та ст. 20 «щодо участі судді у соціальних мережах, інтернет-форумах та застосування інших форм спілкування».

Наразі новий проєкт Кодексу суддівської етики знаходиться на стадії обговорення суддівською спільнотою. Робота над оновленням Кодексу ведеться ретельна, адже від дотримання цих правил поведінки суддями безпосередньо залежить авторитет судової влади в Україні.

Новим етапом у розвитку суддівської етики став законопроект № 5068, внесений у лютому 2021 року Президентом України до Верховної Ради і позначений як «невідкладний». У липні того ж року законопроект був схвалений та підписаний Президентом України.

Законом України «Про внесення змін до деяких Законів України щодо порядку обрання (призначення) на посади членів Вищої ради правосуддя та діяльності дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя» удосконалено порядок обрання (призначення) на посади членів Вищої ради правосуддя для практичної реалізації принципу верховенства права, забезпечення відповідності кандидатів на посаду члена Вищої ради правосуддя критеріям професійної етики та доброчесності, а також внесено зміни до Законів України «Про Регламент Верховної Ради України» та «Про Вищу раду правосуддя», якими визначено: порядок утворення та діяльності Етичної ради; повноваження та порядок діяльності Етичної ради; конкурсні засади добору кандидатів для здійснення відповідним органом обрання (призначення) члена Вищої ради правосуддя; порядок діяльності Служби дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя.

Розділом II «Прикінцеві та перехідні положення» також передбачено здійснення Етичною радою протягом шести місяців з дня затвердження її персонального складу одноразово оцінювання відповідності членів Вищої ради правосуддя. За результатами такого оцінювання Етична рада може ухвалити рішення

про внесення відповідному органу, який обрав (призначив) члена Вищої ради правосуддя, мотивовану рекомендацію про його звільнення. Документ спрямований на вдосконалення діяльності, процедури добору та перевірки доброчесності й етики кандидатів у члени Вищої ради правосуддя (далі – ВРП), посилення спроможності ВРП щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності шляхом створення служби дисциплінарних інспекторів.

10 вересня 2021 року міжнародні організації визначили перелік міжнародних експертів. 02 листопада того ж року до ВРП надійшов список кандидатів, рекомендованих Радою суддів України. Своє перше засідання Етична рада провела 01 грудня 2021 року. Шестеро членів Етичної ради одногolosно затвердили два перші розділи регламенту своєї роботи та обрали керівництво.

Проте практично одразу після початку своєї роботи Етична рада в лютому 2022 року була вимушена тимчасово припинити свою діяльність, причиною чого стало повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну. Після двомісячної перерви рада провела співбесіди із діючими членами ВРП, а також продовжила проведення співбесід із кандидатами для доукомплектування ВРП до повноважного складу.

03 серпня 2022 року голова Етичної ради Лев Кишакевич у інтерв'ю, даному виданню «Українська правда», позитивно оцінив роботу органу. За його словами, від початку роботи Етичної ради чинний склад ВРП вже очистився на 70 %. У лютому цього року дванадцять чинних на той час членів ВРП достроково склали свої повноваження, тому Етична рада здійснила перевірку чотирьох чинних членів ВРП, в результаті чого рада визнала такими, що відповідають критерію професійної етики та доброчесності, трьох членів ВРП і одного – таким, що не відповідає критерію професійної етики та доброчесності.

Щодо кандидатів на посади члена ВРП, то ще наприкінці січня ЕР опрацювала 38 пакетів документів кандидатів на посаду члена ВРП, до співбесід допустили 34 кандидати. Були запропоновані кандидати на посаду члена Вищої ради правосуддя від

Верховної Ради України, з'їзду представників юридичних закладів вищої освіти та наукових установ та з'їзду суддів України. Співбесіди з усіма ними Етична рада наразі завершила і внесла свої рекомендації щодо призначення на три вакантні посади у Вищій раді правосуддя.

За результатами розгляду кандидатів на посади членів ВРП:

1. З 12 кандидатів від Верховної Ради України – визнання доброчесними лише чотирьох.

2. З 8 кандидатів від з'їзду представників юридичних закладів вищої освіти та наукових установ – визнано доброчесними чотирьох.

Також було завершено співбесіди з 12-ма кандидатами від з'їзду суддів України, які подались на конкурс на посаду члена ВРП у минулому році. Рішення щодо них будуть ухвалені згодом.

Отже, суддівська етика в Україні все ще перебуває на стадії свого формування. Своєрідним каталізатором її розвитку стала судова реформа, завданням якої є:

1. Оновлення нормативних актів, якими регламентується судова етика.

2. Створення структур, які очищатимуть від недоброчесних членів органи суддівського самоврядування, які у свою чергу дбатимуть про доброчесність усіх українських суддів.

У рамках досягнення першого завдання ведуться активні дискусії щодо оновлення Кодексу суддівської етики – основного нормативного документа, яким регулюється професійна етика суддів, приведення деяких статей у відповідність до закону і практики застосування. Що стосується другого питання, то створення Етичної Ради є важливим кроком, оскільки ВРП є органом суддівського самоврядування, і саме цей орган здебільшого дбає про доброчесність українських суддів, забезпечуючи формування доброчесного та високопрофесійного суддівського корпусу.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016, документ 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>.

2. Закон України «Про внесення змін до деяких Законів України щодо порядку обрання(призначення) на посади членів Вищої ради правосуддя та діяльності дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя» від 14.07.2021, документ № 1635-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1635-20#Text>.
3. Кодекс суддівської етики, затверджений XI черговим з'їздом суддів України 22.02.2013, документ № 0001415-13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001415-13#Text>.
4. Центр Разумкова. Соціологічне дослідження. URL: <https://rm.soc.int/annex-1-representative-survey/1680a0c2af>.
5. Інтерв'ю голови Етичної ради Льва Кишакевича від 03.08.2022. URL: <https://www.pravda.com.ua/rus/columns/2022/08/3/7361701/>